

لالش / مستهفا رهشید کیه؟

ماموستا مستهفا/ ئەز ل رۆژا ۱۹/۱۲/۱۹۴۵ی ژ دایک بوومه، ل شهقهکا چارشه میوی بوویه ل کوردستانا باشوور، ژ ئالیی بابی فه ئەز ژاباکهکی ژ ئیلا دنا کو ب ئەسلی خو ئیزدینه و ژئالیی دهیکئی فه ژئی ئەم دگههین خهزبان.

لالش / ماموستا خوهندنا ته چاوا بوو؟

ماموستا مستهفا/ پشتی ئەز بووم ههفت سالی چۆمه دبستانئ. دبستان ب عه رهبی بوو من ژ ماموستایی خو تشت هین نه کر یانی من تشت ژئی فیم نه کر دیسا ژئی ئەز دسهفا خۆده بوومه یه کهمین و دسالین دن ده ژئی یان یه کهمین یان دووهمین بووم و من هه تشت ب ریک و پیک بی راوهستان حه یانی سهفا دوآنزده من قه داند و من به کالوریوس ستاند ل سالا ۱۹۶۵ی و دبهههرا ۱۹۶۶ی ئەز ژ وهلات ده که تم و چۆمه یوغوسلافیا ول ور پشتی مهههکی بووم ئەندامی یه کیتیا خونده کارین کورد ول ور په یوهندیا مه ب خونده کارین کورد ژ هه مو ئالیین وهلات هه بوو ب تایهه تی ژئی ژ باشووری مه زن و ژ باشووری بچووک و دقردا مه گه له ک چ ژ ئالیی زمانقه چ ژ ئالیی هه قناسییه دوست وهه قال ناسکر و ئەو دیتن و بوچونین مه نیزیکی هه ف بوون، پشتی چند سالا ژ یوغوسلافیا هاتم و چۆمه بهرلین مه خواندنه که دن خواند خواندنا (ئه نفورمانتیک) لی بنتنی ژبو داکو پی ژیانئ ده ریاس بکه م لی دبه را هه ر گاف ولدو داخوازا من و یه دیا ئەده بیات وزمان بوو ئەز تشته کی بیژم مه تا من هیژ ئەز زارۆک بووم دگۆ ئەف کورک شاعیره وی ببه شاعیر به لی دهیکا من ژئی دگۆت تی بی تشته کی وهسا لی راستی رهوشا ژیانئ مه جیوورکرم تشته کی دی ژئی بخوونم لی من دهف ژئی بهر نه دا وهکو حه یا نه ا ژئی ئەز وهکو هوی دکه م.

لالش / وه خونده کارین کورد چاوا کاری ل هه ف کۆم بن و هنده ک ئەده بیاتین کوردی

فیرین و بنقسین؟

ماموستا مستهفا/ بهلجی من وهنهک ههفالین دی مه ب ههقرا دساللا ۱۹۷۷ی مه گۆت دقیت ئەف رهوشا کو نهۆ ههیه خوندهکارین کورد ئەقین نفیسینین خوه، به لاقۆکین خوه ب زمانجی عه رهبی به لاق دکهن دقیت ئەم ئەقی بگهۆرن، ئەم داخوازا زمان و چاند و وێژهیا خوۆ دکهن هه گهر هات فان وهلاتان گۆت فهرمون ژ وهره مافی وه. وهکی ههیه وی بکاربهقی کاری بکه، من خوۆ داپیش ومهگۆ ئەمی قی کاری بکهن، من نفیسینین خوه، بهدرخانان، قهناتجی کوردۆ، رهشیدجی کورد و چ ههبوو ل سههر زمانجی کوردی من پهیدا کرن وجار ههبوو حهیا چاری سبجی من دخوهندن وب وی ئاواپی یهعنی چ بیژم ومن گۆت ماموستا وهرنه پیش لی من دبستانا بهرلینجی ب شهف کورس فهکر وههفالا هات خوه قهیدکر من شهش ساللا ئەف کارکر ومن وانین کوردی دگۆتن حهیا نی ۱۹۸۵ گهلهک بیین دن دخوازی هینی زمانجی کوردی بین ژ ههموو ئالیین وهلات بهشدار دبوون گهلهک هاتن، گهلهک ده ریاس بوو، ژ وی هنگجی ده ژمپه دبیزن ماموستا یی کو ژ گشتا بیتر فهیده و سوود ومفا دیت ئەز بخوه بووم ژبهر کو ههموو خوندهکارین دهاتن ژ ههموو ئالیین وهلات بوون وب وی ئاواپی ئەم دکارن بیژن زمانجی من بوو زمانهکی هه ما تهفایی سههرا نسهری کوردستانجی کو دهمی باخقم ههر کهس ژمن تیدگههی.

لالش / پشتی مه بهرهمین ته دیتین و خواندین بارابتر ژ وان چقی فلکلۆری دگرن وهندهک ژی ههلبهستان، چما؟

ماموستا مستهفا/ ئەم وتالیی حهزکرن فلکلۆر وههلبهستان ههر ددلجی من ده ههبوو ههر ژ سالین ۱۹۶۸ ووان دهرا ده من دهست ب ههک ههلبهستین چوک کر ئەوژی وهکو ستران ب راستی وهکو ئاوات و حهزکرن وئهقینا وهلات کو ئەقینا ههر تشتی ب وهلاتنه گریدایی ههر بهروزنار وهلات ومرۆف وههر تشتین دن وهکو ستران بوون ول سههر تشتین نه تهوهیی ل سههر نه ژرۆژی و تشتین دی ژی ههلبهست دنقیساندن لی من ههلبهستین خوه ل باکووری وهلات درۆژنامه یاندا دهاتن بناقی خامهفان، دیوانا من ژی د ۱۹۹۴ ده ب

سەرفەرازی ھاتە وەشاندن لى بنافى خامەفان بوو كۆ ھەندەك جارا كەس نزانە خامەفان مستەفا رەشىدە لى بەلى من ھەندەك پەرتۆكىن دن ژى وەشاندن وەكو چىرۆكىن گەلىرى، چىرۆكىن زارۆكان، من شەش ھەفت چىرۆكىن مەيىن گەلىرى وەرگىرانە زمانى ئەلمانى، دواى زماندە دەژى من گەلەك نقيسەن ھەنە دگوفار و رۆژنامە ياندا دئىنترنېتتيدا بەلاڧ بووبنە .

لالش / باشە ماموستا توو وەكو جىگىرى سەروكى پەنا كوردى سەرب پەنا نىڧ نەتەوھىيە، كەنگى ئەڧ پەنا نىڧ نەتەوھىي چىپروھى؟

ماموستا مستەفا / پەنا نىڧ نەتەوھىي گەلەك كەڧنە، ئەڧ پەنا ناڧ نەتەوھىي دسالا ۱۹۲۱ئى دە ل ئىنگلستانى ژ وەلىي خورمەكى رە بنافى (سكۆت) ھاتىبە دامەزراندن ژبو نقيسكارىن جىھانى ب ھەفرا بەرەڧانىي ل بىروباوھرىن خۆيى ئازاد بگەن، دەستىن خوە بدن ھەڧ دىيژە ل وەلاتىن دن يىن ئەورپايى ناڧەندىن وى ھاتن پەيداكرن وەكو ئەلمانىا و سويد ومجر دناڧبەرا ۱۹۲۲ ھەيا ۱۹۲۶ ئەوانە بوونە ئەندام دپىژە ل سەرانسەرى جىھانى ناڧەند ڧەبوونە .

لالش / وە نقيسكارىن كورد چاوا پەيوەندى ب وانرە گرىدان وە پەنا كوردى دامەزراند؟

ماموستا مستەفا / دسالا ۱۹۸۸/۱۹۸۹ دا چەند نقيسكارىن كورد ھژمارەكا بچووك پەيوەندى ب پەنا ناڧ نەتەوھىي كرن وخوەستەنە ژبو كوردان ژى ناڧەندەك بى ڧەكرن باوھرىا وان پى ھاتىبە ئەڧ ژى نە تشتەك ئاسانە ب راستى ژىرە وان خوياكرن ئەو ژى چاوا دبە ھەر ناڧەندەك ل سەربنگەھ زمان وچاندا سەربخوھتە ئاڧاكرن ژبو ھەر چاند وزمانەكى سەربەخۆ، ب ڧى ئاوايى ناڧەندا پەنا كورد ژى دبى ناڧەندەك ژوان ناڧەندىن جىھانى ھەر چەندە ددەست پىكىتيدا ب راستى ب چار چۆڧەكى گەلەك تەنگ داوون

دخوستن ب جه بينن گاڤا کومپيتهيا مه هات ل ساللا ۲۰۰۳ وي ده می کاک زهره دهشت حاجو دريښه به ريبيدا بوو بريار دا ئەم شاخيت خو ل وهلات دهڤه کن کو نقيسکار دگه ل وان چاره يه کي بشيوه يه کي ههڤکاري، ئەم دکارن بيژن ئەف ناڤه نده ژ ناڤه ندين چالاکه ب گوتنا سه روکي به ري بي په نا ناڤ نه ته وه يي ل سمينارا نامه دي و ئەو ديبڙه ناڤه ندا په نا کورد دڤي ده ميده به هاترين په نين ناڤ جيھاني يه .

لالش / وهکو ئەم دزانن توو سترانا فلکلوري دنقيسي وشروڤه دکي، توو چاوا ميژووا

ملله تي مه تپده دپيني؟

ماموستا مسته فا / به لي، براستي گاڤا ئەز ل ويژه يا مه يا کلاسيک يا نقيسندي ته ماشه دکم وگه لهک نقيسکاري مه ژي وهسا هه نه، ئەز دپينم کو چاندا مه هاتيه ئيه مالکرن کو ئەو ژي فلکلورا مه يه دهوله مه نده، ئەو سترانين مه بين گه لپيري ژبه ر کو ئەز هه کا ژوان ژبه ر دزانم وههک ژي من گه لهک گوهدار کريه دوآنده نرخين ويژه يي بين گه لهک گران بوها هه نه، ئەز ئەوانا شروڤه دکم ژ واري هونه ريڤه دوردا ئەز گه لهک ويته بين خواهش دپينم وهکو چاوا هونه ر مه ندهک ويته يه کي دروست دکه، ب ئافرينه ئەو دهنگ بيژين مه براستي ب په يقان ويته دروست کره ويته بين گه لهک خواهش تپده هه نه .

لالش / ماموستا توو چاوا ئيزدياتي دريکا گه لتووري کورديدا دنرخيني؟

ماموستا مسته فا / نهبا بي گومان کو ئيزداتي ئولا مه يه هه ره کهڤناره زمانه مه، چاندا مه، سترانين مه گه لهک تايبه تي ل با کوردين ئيزدي هاتنه پاراستن بين دي توو بخوازي نه خوازي دباندورا ئولي هه نه تشت هاتنه نخوماندن، هاتنه ژيبرکرن، من گه لهک بالا خو داين هه دهک په يڤ هه نه بتني ل با ئيزديان تينه بکارنانين، براستي ژي گه لهک بال کيشن، ياني ئەز بيژم ئەز بخوه ئيزداتي گه لهک حه ز دکم کو هيش ژ زارو کيده چ جارا ئەوا من ل سه ر چينه بوويه يا بيژي هان و خانه و ئەز دپيژم خواهزي دي و بابي من

نه بووبانه بوسلمان وئیزدی مابانه لی وه کو دبیتن رییا ئیزدیاتی بی ژی وه سایه رتیه کا چوینی یه وه گهر تونه یه ئەم ئەما بکارن فه گهرن وئەو ژی نینه مخابن مخابن فه گهر تیدا تونه یه ول وان په یوه ندیا من و دان وستاندنن من ب کوردین مه ییتن ئیزدی یی ل کو ده ری گه له ک باشه ، ل ئەلمانیا گا فا شاهیی خودان شیخ گازی من دکه ، وان رۆژین هه ئەز گه له ک گه له ک ئەو بووم حه یا من شهرم کر ، ئە لا شیخ چۆ سهر مه سره حی خوه ست ب ناخفه ژ یین به شدار په شیخ حسین گوت: بناخفه به حسی چار شه مبا سۆر بکه ودهستی من گرت وگۆت ته چ داخواز هه یه دا ژ تهره بکه م من گه له ک ژوان حه ز دکر ووان ژی ژمن حه ز دکر ژبه ر کو ئەم کوردن ئەم بری هه فن ئیزدییتن مه ژی گه له ک زولم وزۆرداری دیتیه وه ک دزانم ۷۲ فه رمان ل وان هاتینه و دسترانین واندا هاتنه پاراستن.

لالش / مه بهیست جه نای ته چۆ بوو په رستگه ها لالش، مه رها چۆنا ته چ بوو؟

ماموستا مسته فا / به لی، براستی ئەز گه له ک گه له ک شابووم وژمنره مه ره ق بوو کو رۆژه کی ژ رۆژان بچم لالشا پیرۆز وئاقی ژ کانیا سپی فه خۆم فایه ئەز ئیرۆ چووم ور وئەز باوه ردکم ئەز گه له ک ساخ بووم چه نکو ئەز هه نه کی نه خوه ش بووم به لی ئەف ژمنرا بیترانینه ک بوو گه له ک باندۆرا خۆ ل سهر من ئانیه ومن باوه ر نه دکر ب راستی یانی مه گه له ک بهستییه ، مه وینه دیتینه لی فایه ئەف خه ونا مه بوو راستی.

لالش / ماموستا توو هاتی خا کا نازاد ته چاوا دیت؟

ماموستا مسته فا / ئەم هاتن خا کا نازاد گا فا مه سنوور ده ربا زکر براستی من دی له شکه ری تورک گۆت: دوو پیشمه رگا بشین بلا وهرن بزانه چبکن، من دیت کو ئەو ژی دبیتن پیشمه رگه ، هاتن فی ئالیی مه دیت ب کوردی دناخفن یانی دلئ مه را هه ف قاس خوه شبوو ئەم هاتن قر و توو دبینی هه ر جهه کی ژ ئالیین کوردستانی هاتنه ئاقه دان کرن، براستی خه ون بوو مه د خوه ست ومن باوه ر نه دکر به ری مرئق شان تشتا ونوو پاش مه خۆ

دیت، ئەم گەلەک بەختە وەر و کامەران بوون، بیگومان گاقا کورد خوه دی وەلاتی خۆین، ئیرادا دەستەهلات دابن وی گەلەک پیشقەبچن و ئەز دبینم دگەلەک واراندا کورد وی گەلەک پیشقەچووین و دی پیشقەچن ول وی هیقیی مە و قایە ئەو ژێ ناکەن وچ زۆر و زەحمەت ل ئۆلان و نەل نەتەوان دکن براستی من ئەف ل سمینارا دیارکری دا دابە خویاکرن و مە ژ کەکی عبدالرحمن نەقشەبەندی خوەست وەرە ل سەر مافین نەتەو و بی و ئۆلی و نەتەو و بیین باشووری وەلایت سمینارەکی یان ناخفتنەکی بکە و ئەو ژێ گەلەک بال کیش بوو کو ئەفا هە گەلەک گرنگە ئەم ول شان وەلاتان زۆر و زەحمەت ل مە دبه و پری نادن چاند و ویتەیا مە لی جەهی کو کورد خوەدی ئیرادەنە توو دبینی کو ئەو گەلی دن پری ددەن وان، کو مرۆف ب هەقرا ب شیتوویەکی نازاد و دیوکراتی براستی کو ئەف مرۆفایەتی یە کو مرۆف بکارە ب هەقرا ب یت تەقلی جوداھیا زمان.

لالش / زۆر سوپاس ماموستا مە گەلەک توو وەستاندی ژبەر کو توو یی پیرەمیری و توو گەلەک ژمەرا ناخفی قیجا بنافی دەستەکا نقیسەرین گۆقارا لالش زۆر زۆر سوپاسیا تە دکەم.

ماموستا مستەفا / ئەز ژێ زۆر سوپاس دکەم کو ئەف هەقیەیشین دگەل من پیک ثانی و ئەز هەر سەرکەفتنی ژ وەرا، ژکار و خەباتا وەرا، ژگۆقارا لالش یا دخوازم.

